

Kallioalue: Nappikallio

Kunta: KALVOLA

Sijaintitiedot: Pirttikoskelta noin 2 kilometriä pohjois-luoteeseen, Kallijärven itäpuolella.

Karttalehti: 2113 12

Kallioalueen pinta-ala: 7 ha Korkeus: 152 m.p.y Suht.korkeus: 43 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	2	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	4		-monikäyttö:	4
Maisema:	4		-luonnontilaisuus:	4
			-lähiympäristö:	4

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Nappikallio on enimmäkseen irtomaakerrosten peitossa oleva pieni, loivarinteinen kukkula, joka on geologisesti erittäin merkittävä kohde. Kivilaji on metasomaattisesti muuttunut emäksinen vulkaniitti, jossa kauniiden, omamuotoisten almandiinigranaattikiteiden lisäksi esiintyy säliömäistä kummingtoniittia, gedriittiä (raportoitu aikaisemmin) sekä rikki- ja kuparikiisupiroetta. Vyöhykkeeseen liittyy myös kummingtoniitti-kordieriittiliusketta. Esiintymän lähistöltä alarinteestä löytyy alkuperäistä, muuttumatonta emäksistä vulkaniittia. Esiintymää on louhittu 1940- ja 50-luvulla, joten edustavin osa on jo hävitetty, mutta ainakin jossain määrin vyöhykkeellä on jatkuvuutta irtomaakerrosten alla.

Paljastunutta kalliota on vain louhoksessa, joten geomorfologisia tai maisemallisia arvoja ei kohteella ole. Biologisesti kohde on myös vaatimaton. Kalliokasvillisuus puuttuu tai on erittäin muuttunutta ja metsäkasvillisuus on tavanomaista heikompaa vanhan hakkuun vuoksi.

Kallioalue: Riuttankallio**Kunta: KALVOLA**

Sijaintitiedot: Kotkajärven pohjoispuolella.

Karttalehti: 2131 03

Kallioalueen pinta-ala: 17 ha Korkeus: 170 m.p.y Suht.korkeus: 49 m

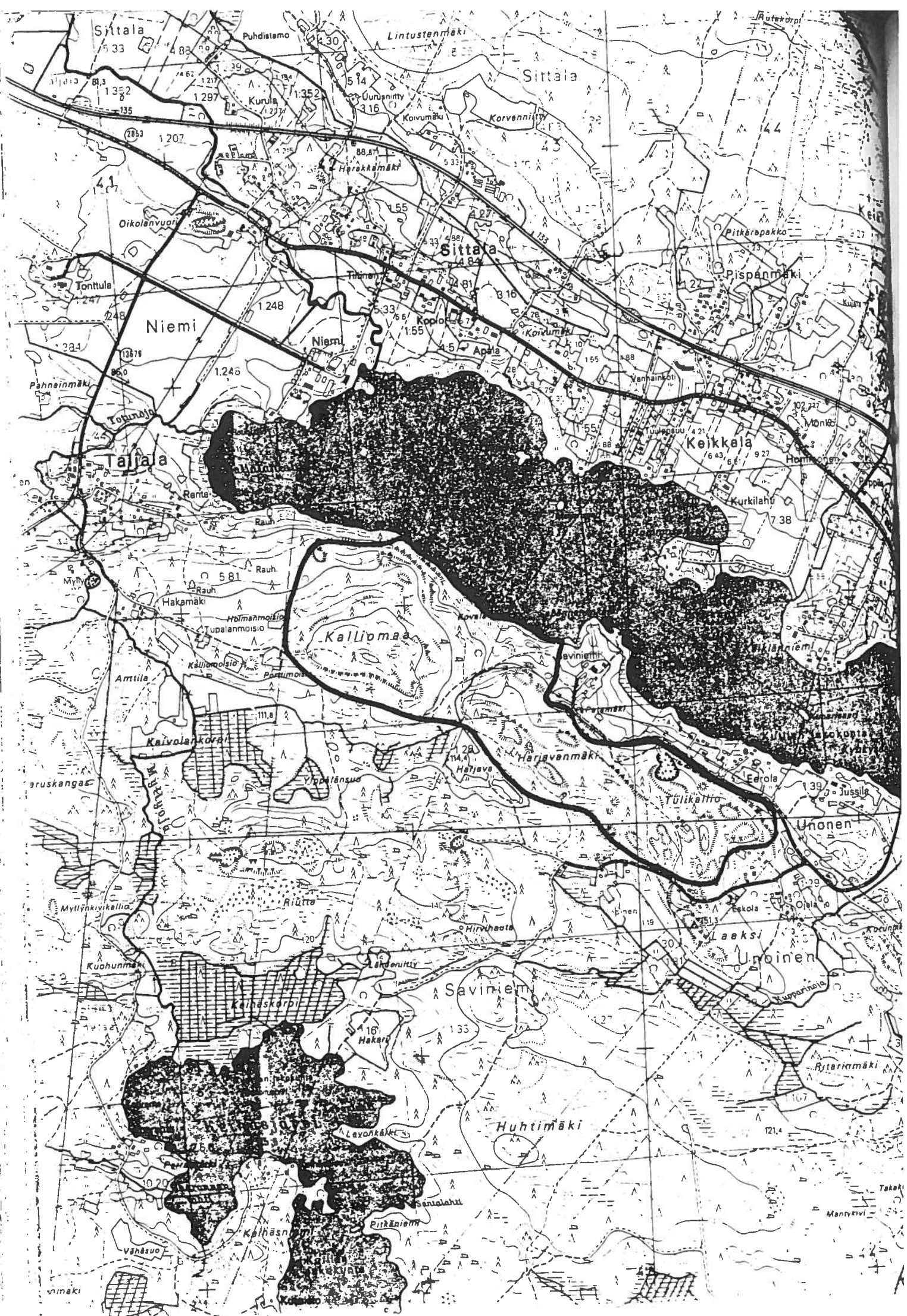
TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	2	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	4
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	2
			-lähiympäristö:	4

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Kotkajärven pohjoispuolella sijaitsevan Riuttankallion kivilaji on intermediääristä ja emäksistä tuffiittia, jossa kerroksellisuus näkyy kallion rapautumispinnalla selvinä tummien emäksisten ja vaaleiden intermediäärysten, muutamien senttimetrien levyisten raitojen vuorotteluna. Paikoin kerrokset ovat aivan viivasuoria, paikoin ne esiintyvät epämääräisempinä osueina. Sekä intermediäärinen että emäksinen tuffiitti on usein plagioklaasiporfyyristä. Myös kerrosten karkeus vaihtelee: tuffiaineksesta aina joidenkin senttimetrien kokoisiin heitteleihin asti. Alueen mataluus, loivapiirteisyys ja metsäisyys rajoittavat kohteen maisemallista arvoa. Kohde on myös geomorfologisesti vaatimaton.

Mäen kalliokasvillisuus on jyrkännepintojen vähyyden vuoksi yksitotista ja enimmäkseen karua. Lakikalliolla on poronjäkälikköjä sekä jonkin verran kanervakangasta. Rinteillä on tuoreita kankaita sekä lehtomaista metsää ja esim. etelärinteellä on kallioiden välillä käenkaali-oravanmarjalehtoa. Metsiä on aikoinaan harvennettu ja valoisiin kohtiin on kehittynyt niittymäisiä osia, mm. alueen luoteisnurkassa on kapeahko vuohenputkivaltainen kostea niitty. Mäen itäosassa on pieni korpi.

Kallioalue: Kalliomaa -Tulikallio**Kunta: KALVOLA**

Sijaintitiedot: Äimäjärven rannalla.

Karttalehti: 2132 01

Kallioalueen pinta-ala: 119 ha

Erityisesti biologisesti hyvin arvokas kallioaluekokonaisuus, joka muodostuu Äimäjärven rannalla sijaitsevista Kalliomaan, Harjavanmäen ja Tulikallion selänteistä.

Kalliomaa

Korkeus: 160 m.p.y

Suht.korkeus: 78 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia: 3

Muut tekijät: -historia: 4

Biologia: 2

-monikäyttö: 4

Maisema: 3

-luonnontilaisuus: 3

-lähiympäristö: 2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 2**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Kalliomaan alue kohoaa jyrkkärinteisenä Äimäjärven lounaisrannalla. Alle kymmenmetrisiä, enimmäkseen viistoja jyrkännepintoja esiintyy sekä etelä- että pohjoisrinteellä. Kalliopinnat eivät näy kauemmas, mutta mäen massiivinen profiili erottuu Äimäjärven suunnalta selkeästi. Lähellä järven rantaa olevilta jyrkänteiltä avautuu melko kaunis järvimaisema. Sisäiset maisemat ovat tavanomaisia ja metsäisiä. Joitakin harvennushakkuita, rantaan tehtyä hiekkatietä ja rantaan kaavoitettuja rantatontteja lukuunottamatta alue on varsin luonnontilainen. Kallioalueen eteläpuolen jyrkänteet on pääosin plagioklaasiporfyyriittia. Joukossa esiintyy tosin osueina intermediääristä tuffiittia, joka sisältää paikoin heitteitä. Graniittia esiintyy niinkään osueina ja eteläisen jyrkänteen itäpäähän sijoittuu graniitin ja plagioklaasiporfyyriitin kontakti. Alueen pohjoispuoliset jyrkänteet ovat pääosin emäksistä tuffiittia. Tuffiitissa voidaan erottaa usein sekä suhteellisen hienorakeiset plagioklaasiporfyyrit että myös uraliittiporfyyrit.

Kalliomaa on sekä kallio- että metsäkasvillisuutensa puolesta erittäin arvokas alue. Eteläseinämillä on runsaasti mesotrofisia sammalyhteisöjä ja Äimäjärven rantaa lähellä olevilta kallioilta on löydetty valtakunnallisesti vaarantunut piikkiluppo (M. Kuusinen). Kalliomaan koillisranta kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan (Alapassi & Alanen 1988). Rantakaistaleen lehdot ovat suurelta osin imikkä-lehto-orvokkityypisiä, mutta alueelta löytyy myös vähemmän vaateliasta käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtokasvillisuutta ja aivan rannalta tervaleppälehtoa. Lehmus ja pähkinä kasvavat runsaina alueella, myös etelärinteen tyvilehdossa.

Tulikallio-Harjavanmäki

Korkeus: 142 m.p.y

Suht.korkeus: 60 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	2		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 2

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Tulikallion kallioalue sijaitsee Äimäjärven rannassa ja rajautuu järven lisäksi rantapeltoon ja -asutukseen sekä tiehen. Lounaispuolella on kangasmetsiä, pieniä peltoja ja tiestöä. Kallioalueen jyrkänteet ovat enimmäkseen viistoja ja melko matalia. Tienviereinen jyrkänne on paikoin hieman lohkaroitunut, jolloin on syntynyt pieniä onkaloita jyrkänten tyveen. Pystyrakoilu puolestaan "viipalo" jyrkänten muutamissa kohdin seinämää vastaan kohtisuoraan oleviin laattoihin. Tulikalliolla sijaitsee parikymmentä vuotta vanha kalliolouhos. Kallioalue on enimmäkseen loivarinteinen ja puusto rajoittaa näkymiä ulos. Järvimaisemaa näkyy ainoastaan kapeina sektoreina. Sisäisiä maisemia rumentavat avohakkuut ja vanha louhos.

Kohteesta tekee geologisesti suhteellisen merkittävän intermediäärinen tuffiitti, jota on paitsi vanhassa louhoksessa, myös koko Äimäjärven puoleisessa jyrkännerivissä. Plagioklaasiporfyyriittia esiintyy Harjavanmäen lakiosassa sekä laella olevan talon viereisillä paljastumilla. Paikoin tuffiitista löytyy heittelemäisiä hahmoja tai heitteleisiin viittaavia koostumusmuutoksia. Paikoin hienorakeinen graniitti ikäänkuin breksioi plagioklaasiporfyyriittia. Emäksisen kivilajin ansiosta Tulikallio on kalliokasvillisuudeltaan Kanta-Hämeen arvokkaimpia alueita vanhasta louhoksesta huolimatta. Matalalla koillisseinämällä on erittäin edustavaa eutrofista sammalkasvillisuutta, jonka lajeja ovat mm. kielikellosammal, harvinaiset isoriippu- ja pallosammal sekä alueellisesti uhanalainen isotuppiammal. M. Kuusinen on löytänyt koillisirinteestä vuonna 1988 valtakunnallisesti vaarantuneen reikäkarpeen. Tulikallion koillisseinämän ja tien välissä on hienoa imikkä-lehto-orvokkilehtoa, jossa on sekapuuna runsaasti lehmusta. Kuivaa kangasta Tulikalliolla on vain korkeimmilla kohdilla, suurin osa ylärinnemetsistä on rehevähköjä (OMT-OMaT)- kuusikoita. Saman selänteen länsipäässä olevan Harjavanmäen biologinen arvo on huomattavasti vähäisempi.

Kallioalue: Houkanvuoren kallioalue
Kunta: KANGASALA-TAMPERE

Sijaintitiedot: Hervantajärven itäpuolisella metsäalueella lähellä Tampereen ja Kangasalan rajalla sijaitseva kallioalue.

Karttalehti: 2123 11

Kallioalueen pinta-ala: 171 ha

Erityisesti biologisesti arvokas kallioalue muodostuu Houkanvuoresta, Ruutanvuoristosta sekä Viitastenperää reunustavista kallioista.

Houkanvuori-Ruutanvuoristo

Korkeus: 157 m.p.y Suht.korkeus: 41 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	4	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	2		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	2
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Laaja kallioselännealue, joka ei metsäisyyden takia erotu erikoisemmin ympäristöstään. Alue on geologisesti melko tavanomainen, mutta maisemaltaan paikallisesti merkittävä ja biologisesti lähellä maakunnallista tasoa. Alue on biologisesti arvokas osana laajempaa maakunnallisesti merkittävää kokonaisuutta, johon kuuluvat kallioalueen lisäksi länsipuolinen Koukkurahkan suo ja Koukkujärvi sekä eteläpuolinen metsäalue ja Salmusjärvet. Laajahko rakentamaton metsä-, suo- ja kallioalue on merkittävä sijaitessaan aivan Tampereen ja Kangasalan tuntumassa. Ruutanvuoriston ja Salmusjärvien välissä on vanhaa metsää, jossa elää harvinaisia, osin uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Alueelta on tavattu mm. uhanalaiset lännenmunuaisjäkäli, liito-orava ja pohjantikka sekä muuta vanhan metsän lajistoa. Kalliokasvillisuudeltaan alue sen sijaan on karu ja melko tavanomainen. Kalliokasvillisuutta on laajoina pintoina vain Houkanvuorella, jossa esiintyy pääasiassa jäkäliä ja kangasta poron- ja hirvenjäkälineen.

Geomorfologisesti edustavin osa on Houkanvuoren eteläyrkänne. Houkanvuoren laelta avautuu kohtalaisen hyviä, mutta tavanomaisia metsämaisemia. Kallioalueen kivilajit ovat suonigneissi ja apliittigraniitti. Kivilajien kontakti sijaitsee kallioalueen eteläosassa. Kallioalueen sisäiset maisemat ovat paikoin melko luonnontilaisia ja edustavia, mutta osittain avohakkuiden heikentämiä.

Viitastenperän kallio

Korkeus: 153 m.p.y

Suht.korkeus: 45 m

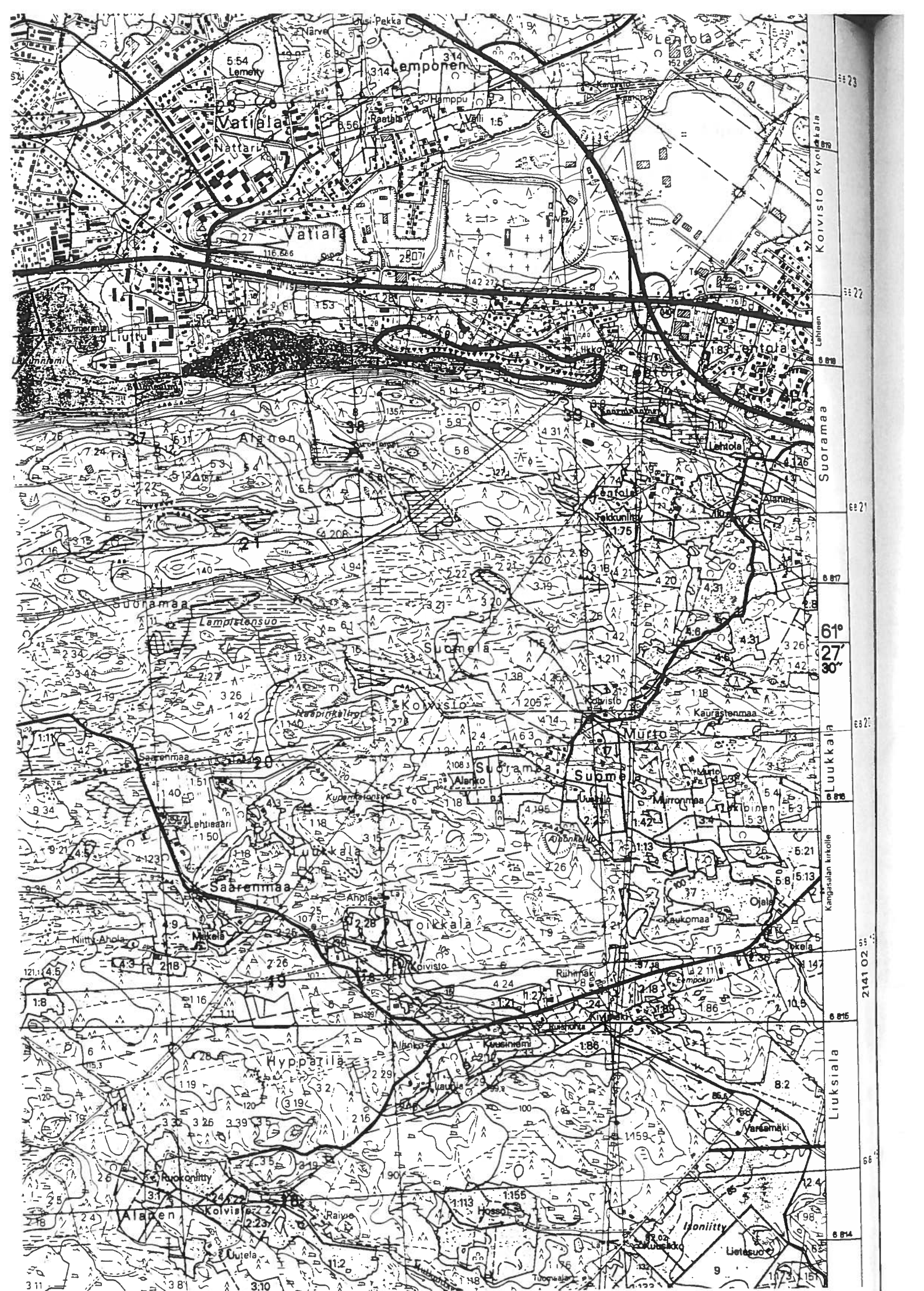
TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Kallioalue on osa vielä rakentamattomana säilynyttä luontokokonaisuutta Hervantajärven ympäristössä. Jylhä eteläjyrkäne kohoaa suoraan järvestä lähes 40 metriä. Jyrkänteellä on näköalapaikkoja ja vanhaa kalliomännikköä. Näköalat avautuvat kapealle järvenlahdelle ja vastarannan metsiin. Kallio on varsin merkittävä sekä maisemallisesti, geologisesti että biologisesti. Kivilajiltaan se on porfyyrista granodioriittia ja gneissia. Geologisesti arvokkainta alueella on edustava geomorfologia rantajyrkänteineen. Pohjoispuolella oleva jyrkäne on erityyppinen, hieman hioutunut. Etelä- ja pohjoisjyrkänteet ovat kasvillisuudeltaan täysin erilaisia, joten kalliokasvillisuus on varsin monipuolista. Biologisesti merkittävintä alueella on paahteisen eteläjyrkänteiden monipuolinen jäkälälajisto. Ylempänä etelärinteellä oleva metsäpaloalue lisää luonnon monimuotoisuutta. Alempana rinteillä on rehevämpää kuusivaltaista metsää sekä pieniä korpisoistumia. Alue soveltuu hyvin virkistyskäyttöön kauniiden näköalojensa ansiosta, joskin maasto on kulutusherkkää. Rakentamaton, monipuolinen ympäröivä luonto lisää alueen arvoa.

Kallioalue: Pitkäjärven kallio

Kunta: KANGASALA

Sijaintitiedot: Vatialassa, n. 6 km Kangasalan keskustasta länteen sijaitseva Pitkäjärven rantakallio.

Karttalehti: 2123 11

Kallioalueen pinta-ala: 12 ha Korkeus: 135 m.p.y Suht.korkeus: 47 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	4
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Pitkäjärven jylhä rantajyrkäne on merkittävä etenkin biologisesti. Kallio kohooa jyrkänteisenä Pitkäjärven rannasta ja sen suhteellinen korkeus on lähes 50 metriä. Jyrkäne on suurimmaksi osaksi porrasmainen eikä laajoja kalliopintoja erotu kauas. Länsipäässä jyrkäne on pystyseinämäinen ja siinä on myös ylikaltevia kohtia. Jyrkänteeltä avautuu puuston osittain rajoittamia jylhiä näköaloja kapealle järvelle. Sisäinen maisema on laella kauniin avara, mutta muuttuneisuus alentaa monin paikoin sisäisen maiseman arvoa. Alueen kalliooperä on pääasiassa tummanharmaata kiillegneissia, joka on paikoin myloniittiutunutta. Alue on biologisesti arvokas monipuolisuutensa ja vaateliatten kallio- ja lehtolajinsa vuoksi. Asutuksen puristuksessa sijaitseva kallioalue ei kuitenkaan ole kovin luonnontilainen. Alueella on sekä karuja paahdeseinämiä että meso-eutrofisia varjojyrkänteitä ja kallionrakoja. Kalliolajistossa merkittäviä ovat mm. tummarauniainen ja liuskarauniainen sekä vaateliaat itiökasvit kuten kalkkinahkajakälä (Kääntönen 1988) ja kielikellosammal (Kääntönen, M. suull.). Alueella on runsaasti monilajisia kallioketoja, joiden edustavuutta vähentävät tosin vieraat puutarhalajit. Karun lakiosan painanteissa sekä jyrkänteen juurella kasvaa vaateliasta lehtolajistoa.

Kallioalue: Keikanvuori-Lietisvuori Kunta: KANGASALA

Sijaintitiedot: Kangasalan itäosassa Majaalahden ja Heponiemen välissä sijaitseva kallioalue Längelmäveden rannalla.

Karttalehti: 2141 02, 2141 05

Kallioalueen pinta-ala: 232 ha Korkeus: 178 m.p.y Suht.korkeus: 94 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

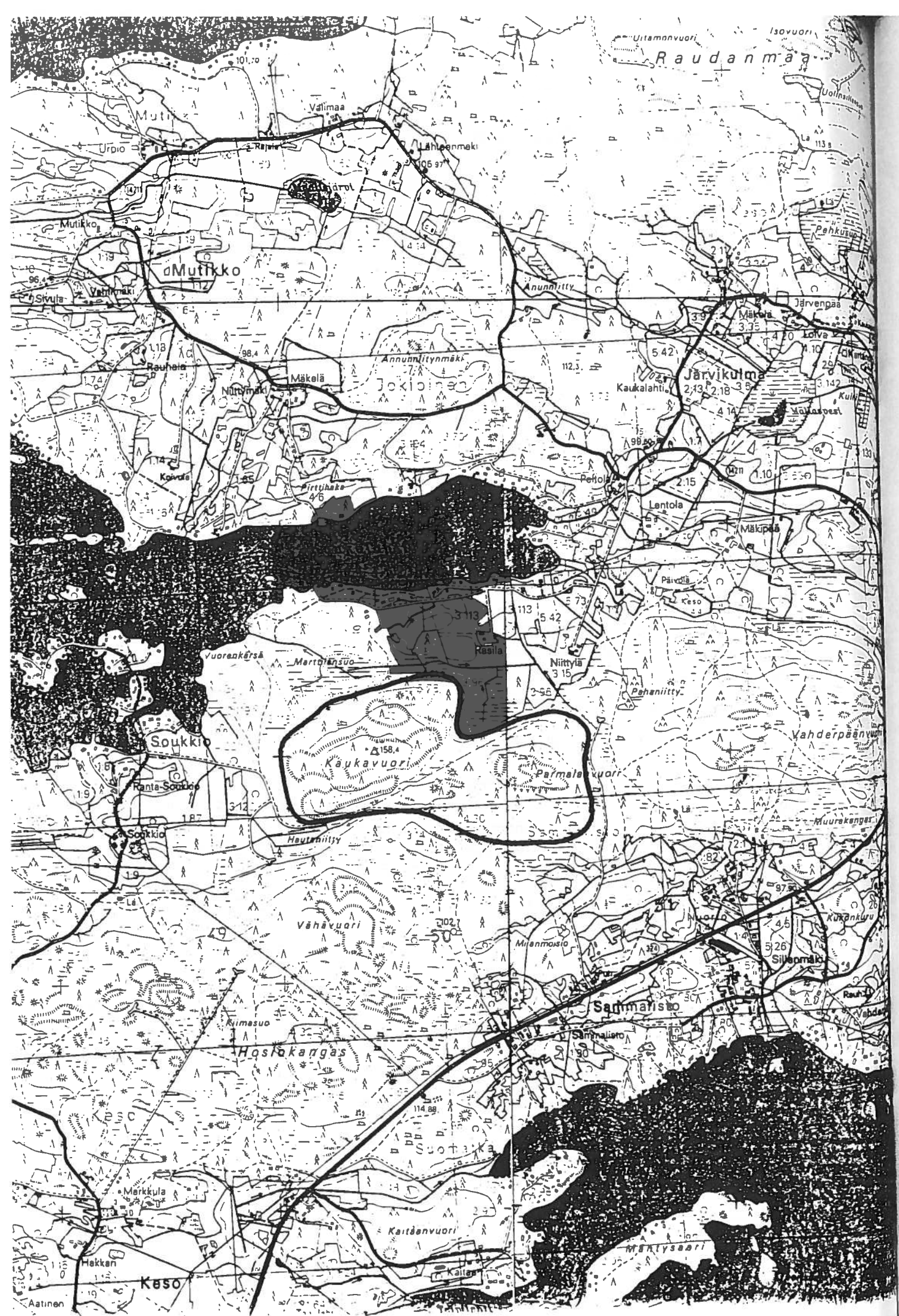
Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Längelmäveden rannalla kohoava hyvin laaja kallioselännealue, jonka korkein kohta sijaitsee yli 90 metriä järven pintaa korkeammalla. Alue hahmottuu ulkoapäin katsottuna korkeiden metsäisten selänteiden kokonaisuutena. Keikanvuori ja Valkeisvuori rajaavat kaunista järvimaisemaa ja hallitsevat ympäristöään. Paras näköalapaikka on Lietisvuori, jolta näkyy Längelmävedelle sekä kauas metsäalueille. Myös sisäinen maisema on parhaimmillaan Lietisvuorella, jonka laella on edustavinta ja maisemaltaan avarinta silokallioista kalliomännikköä. Jyrkänteet ovat kallioalueella melko vaatimattomia ja porrasmaisia. Alueen kallioperä on pääasiassa karkearakeista porfyyrigraniittia ja keski-karkearakeista porfyyrista granodioriittia (Matisto 1964).

Alue on biologisesti merkittävä lähinnä linnustoltaan sekä lehtokasvilajistoltaan. Varsinainen kalliokasvillisuus ei ole kovin laaja-alaista ja vaatimattomilla jyrkännepinnoilla vallitsee karujen varjoseinämien tavanomainen sammallajisto. Keikanvuorella kasvaa hieman kalliokohokkia, joka on seudulla jokseenkin harvinainen. Lehtokasvillisuus on kehittynyt rehevimmäksi ja monilajisimmaksi Lietisvuoren jyrkänten juurella, mutta se on osittain hakattu. Pohjoisreunalla Levonojan puron varressa kasvaa lisäksi kotkansiipeä ja lehtopalsamia. Rinteillä on melko laajoilla aloilla taimikoita.

Kallioalue: Kaukavuori-Parmalanvuori**Kunta: KANGASALA**

Sijaintitiedot: Vesijärven rannan tuntumassa Ponsantien länsipuolella sijaitseva kallioalue n. 8 km Kangasalan keskustasta koilliseen.

Karttalehti: 2141 03

Kallioalueen pinta-ala: 65 ha Korkeus: 158 m.p.y Suht.korkeus: 70 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Kaukavuori ja Parmalanvuori sijaitsevat Vesijärven Kaukalahden eteläpuolella. Rinteet ovat melko loivia ja Kaukavuoren suhteellinen korkeus on noin 60 metriä. Kaukavuori erottuu hyvin länsipuoliselle tielle, jolle näkyy myös kalliopintoja. Järven vastarannalle alue erottuu metsäisinä selänteinä. Kaukavuorelta näkyy kaunista vesi- ja viljelymaisemaa sekä kaukaisia metsiä. Kaukavuorella on harvapuustoisten ja laaja-alaisten silokallioiden ansiosta myös edustava sisäinen maisema. Alue sijaitsee geologisesti pienehkön pegmatiittigraniittia olevan linssimäisen syväkivipahkun alueella, joka on laajan kiillegneissivyöhykkeen sisällä sulkeumana (Matisto 1964). Pääkivilaji Kaukavuoren alueella on psammittinen kiillegneissi, jonka pegmatiittigraniittia olevan neosomin määrä on vähäinen.

Alue on linnustoltaan arvokas ja kalliokasvillisuudeltaan edustava. Kaukavuoren laajoilla silokalliopaljastumilla on lähes kulumattomia poronjäkälikköjä ja tierasammalikkoja. Silokallioille tyypilliset, Pirkanmaalla harvinaisehkot kalliohatikka ja kalliokohokki lisäävät lajiston edustavuutta. Etelärinteellä kasvaa myös hieman mesotrofiaa osoittavaa lajistoa kuten mäkitervakkoa ja kalliokieloa. Jyrkännepinnat ovat melko pieniä ja kasvillisuudeltaan tavanomaisia. Kaukavuoren pohjoisjyrkänteiden alapuolella on pieni laikku edustavaa vanhahkoa kuusikkoa. Muilla rinteillä on harvennuksia ja vesakkoa.

Kallioalue: Haralanharju**Kunta: KANGASALA**

Sijaintitiedot: Suinulassa Vesijärven rannalta kohoava kallioalue n. 8 km Kangasalan keskustasta pohjoiseen.

Karttalehti: 2141 03

Kallioalueen pinta-ala: 120 ha Korkeus: 171 m.p.y Suht.korkeus: 84 m

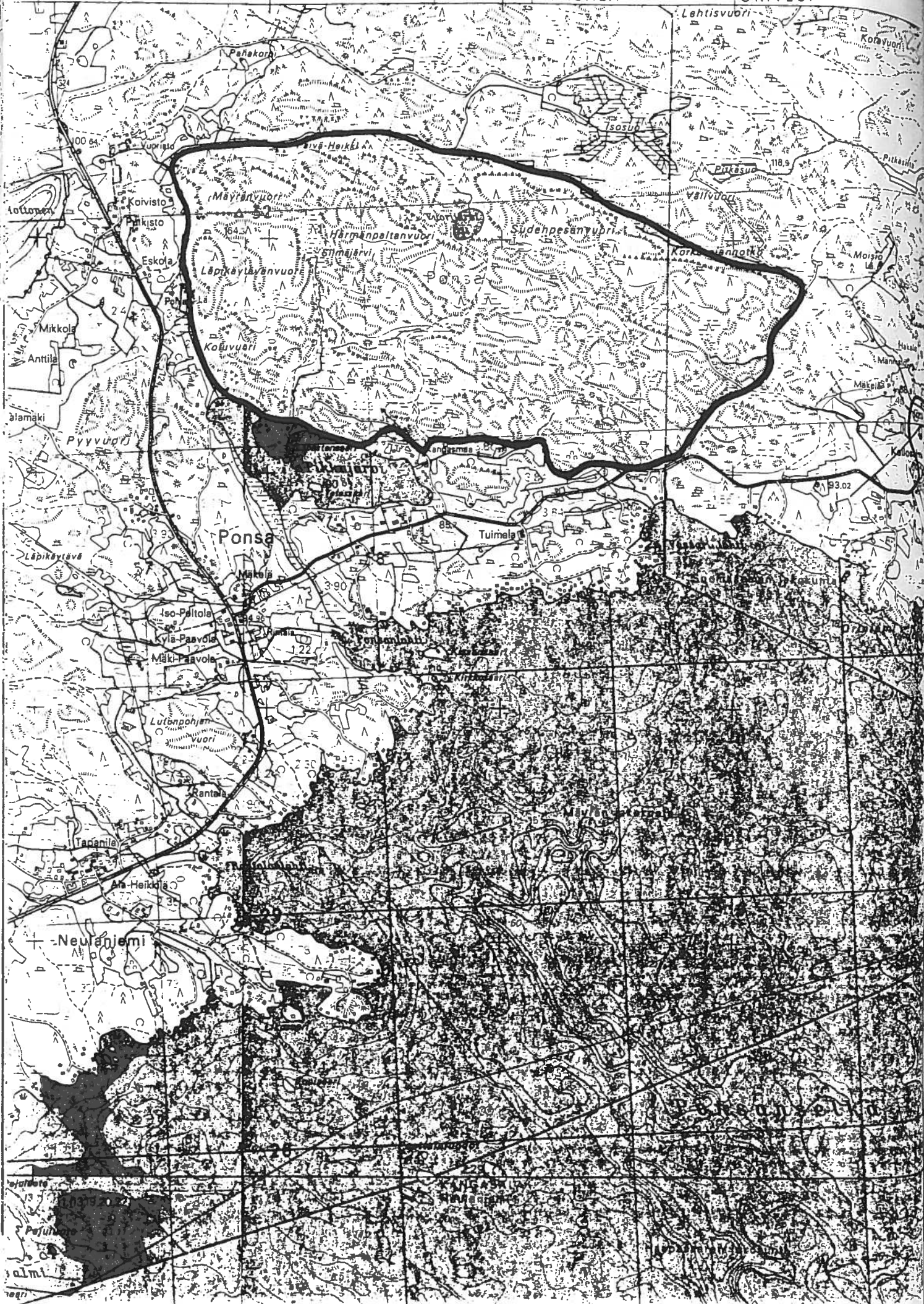
TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	1
Biologia:	3		-monikäyttö:	2
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	4
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3**Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:**

Haralanharju on pohjoisrinteeltään jyrkkä kalliomäki, joka rajaa Havisevan arvokasta kulttuurimaisemaa sekä Vesijärven vesimaisemaa ja kohoaa yli 80 metriä järven yläpuolelle. Haralanharju on erittäin kuuluisa näköalapaikka, sillä Topelius kirjoitti Sylvia-sarjansa Kangasala-aiheiset runot siellä. Laella on näkötorni, josta avautuu todella kaunis, valtakunnallisesti merkittävä näköala vaihteleviin vesi-, harju- ja metsämaisemiin sekä kauniiseen kulttuurimaisemaan. Sisäinen maisema on melko laajoilla silokallioilla miellyttävän avara. Kuluneisuus on tosin muuttanut pienmaisemaa. Itärinteen silokalliot ovat tavanomaista laajempia ja niiden pinnoilla on näkyvissä jäätikön uurre-suuntia ja heikkoja kourumaisia muotoja. Korkeimman lakiosan pohjoisreunalla on 20-30 metriä korkea porrasmainen, jyrkänteinen rinne.

Kallioalueen pääkivilajit ovat etelä- ja lakiosan granodioriitti ja pohjoisreunan kiillegneissi-grauvakkaliuske. Alueen granodioriittia leikkaa harvakseltaan kapeita graniitti- ja pegmatiittijuonet. Alueen grauvakkaliuskeen kerrallisesta rakenteesta on tulkittu kivilajin kerrostumispohjan suunta. Kiillegneissillä on kallioalueella liuskeisuuden mukaan kehittynyt laattarakoilu. Laajojen silokallioiden kasvillisuus on osin pahasti kulunut, mutta niillä kasvaa vielä harvinaisehkoa kalliohatikkaa ja kalliokohokkia. Laen puusto on melko edustavaa, iäkästä kalliomännikköä. Jyrkänelajisto on tavanomaista karujen seinämien itiökasvilajistoa. Etelärinteen juurella on puro, jonka ympäristössä on rehevämpää kasvillisuutta. Alueella on tuoretta ja kostea lehtoa sekä saniais- ja metsäkortekorpea.

Kallioalue: Mäyränvuori-Sudenpesänvuori
Kunta: KANGASALA-ORIVESI

Sijaintitiedot: Ponsassa Kangasalan ja Oriveden rajalla sijaitseva laaja kallioalue Ponsantien itäpuolella.

Karttalehti: 2141 06

Kallioalueen pinta-ala: 267 ha Korkeus: 175 m.p.y Suht.korkeus: 91 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	2		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Geologiaaltaan ja maisemiltaan merkittävä alue koostuu kapeiden murroslinjojen reunoilla olevista jyrkännenuhoista ja kallioiden välisistä soistumista. Keskellä aluetta on pieni kalliorantainen lampi. Alue rajautuu etelässä melko selkeästi Längelmäveden rannan peltoihin ja asutukseen. Koko pohjoisraja on jyrkänteinen. Näköaloja ympäristöön avautuu monesta kohdin jyrkänteiden päältä ja korkeimmilta lakikallioilta. Vuorijärveltä etelään viettäviltä silokallioilta avautuu laaja ja edustava näköala etelään Längelmävedelle. Sisäinen maisema on hyvin kaunis siellä, missä hakkuut eivät ole muuttaneet sitä. Vuorijärvi sijaitsee usean jyrkänteen välissä, ja ne näkyvät jylhinä järvelle. Korkeimmat jyrkänteet ovat alueen pohjoisreunalla Päivä-Heikin ja Sudenpesänvuoren alueilla. Sudenpesävuorella yläosistaan pyöreämuotoiset jyrkänteet muuttuvat alaosistaan pystyiksi seinämiksi tai louhikoiksi. Kiven eheyden vuoksi jyrkänteet ovat melko yhtenäisiä ja silokallioalueet laajoja.

Porfyirisestä granodioriitista koostuvan kallioalueen kivilaji on homogeenista. Leikkaavia graniittijuonia ja kvartsijuonia on vähän. Alue on biologisesti arvokas lähinnä monipuolisuutensa ja erämaisuutensa vuoksi. Lakiosien silokalliot ovat kasvillisuudeltaan karuja ja melko luonnontilaisia. Useimmat jyrkänteistä ovat sammallajistoltaan tavanomaisia. Rinteillä on kangasmetsää ja paikoin lehtolajistoa. Kasvillisuuden monipuolisuutta lisäävät erilaiset suot, joista kenties edustavin sijaitsee Vuorijärven luoteispuolella (Tampereen seutukaavaliitto 1986). Alue lienee tärkeä reviiri erämaaeläimistölle, ainakin linnustoltaan se on arvokas.

Kallioalue: Kalkkivuori

Kunta: KUHMALAHTI

Sijaintitiedot: Kivisalmen kylässä n. 4 km Kuhmalahden kirkonkylästä luoteeseen.

Karttalehti: 2141 09

Kallioalueen pinta-ala: 34 ha Korkeus: 115 m.p.y Suht.korkeus: 15 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	2
Biologia:	2		-monikäyttö:	3
Maisema:	4		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Kalkkivuoren arvot liittyvät geologiaan ja biologiaan, erityisesti kalkinvaatijalajistoon. Kohteella ei juuri ole maisemallisia arvoja, sillä se on matala ja metsäinen. Vuorella on 1700-luvulta peräisin oleva kalkkilouhos, jonka tuntumassa sisäinen maisema on erikoinen hyvin rehevän lehtokasvillisuuden ansiosta. Matalia kalliopintoja näkyy vain louhoksen seinämällä. Mäen päällä on mahdollisia kalkinpolttomonttuja. Louhoksessa kivi on monin paikoin koloille syöpynyttä diopsidikartta, mutta paikoin esiintyy myös kiillegneissiosueita. Yhdellä kohdalla seinämän alaosassa on myös karkearakeista tremoliitti-antofylliittikiveä. Louhoksen eteläpuolella olevat kalliot ovat psammiittista kiillegneissia, jossa on vähän graniittisuonia. Kohteella on merkitystä geologisena opetuskohteena, vaikkakin louhoksessa on kovin vähän nähtävissä. (Matisto 1976).

Kalkkivuori on biologisesti hyvin arvokas kalkkivaikutteisen kasvillisuutensa vuoksi. Kalkkikalliot ovat Hämeessä harvinaisia, joten tällainen kasvillisuus on seudulla poikkeuksellista. Entisen louhoksen matalilla seinämällä kasvaa edustavaa vaateliasta sammallajistoa ja louhoksen pohjalla sekä ympärillä poikkeuksellisen rehevää lehtokasvillisuutta. Merkittävintä on valtakunnallisesti vaarantuneen haapariippusammalen kasvaminen louhoksen seinämällä. Muita kalliolla runsaana kasvavia vaateliaita sammallajeja ovat kalkkikahtaissammal, punatyvisammal ja kielikellosammal. Alueelta on aiemmin tavattu myös suippuväkäsammal ja kalkkikarvasammal (Mikkola & Parnela 1988). Lehdossa kenttäkerros on silmiinpistävän rehevä, ja alue saattaa olla arvokas myös selkärangatonlajistoltaan. Sieltä on tavattu mm. mustakonnanmarjalla elävä usvapilkkumittari (Pirkanmaan liitto 1994). Louhos ympäristöineen olisi syytä rauhoittaa merkittävän lajistonsa vuoksi.

Kallioalue: Sinivuori

Kunta: KUHMALAHTI-LÄNGELMÄKI-ORIVESI

Sijaintitiedot: Längelmäen, Oriveden ja Kuhmalahden rajoilla sijaitseva laaja kallioalue Iso-Löytäne -järven etelärannalla.

Karttalehti: 2141 12, 2142 10, 2143 03, 2144 01

Kallioalueen pinta-ala: 957 ha Korkeus: 205 m.p.y Suht.korkeus: 98 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

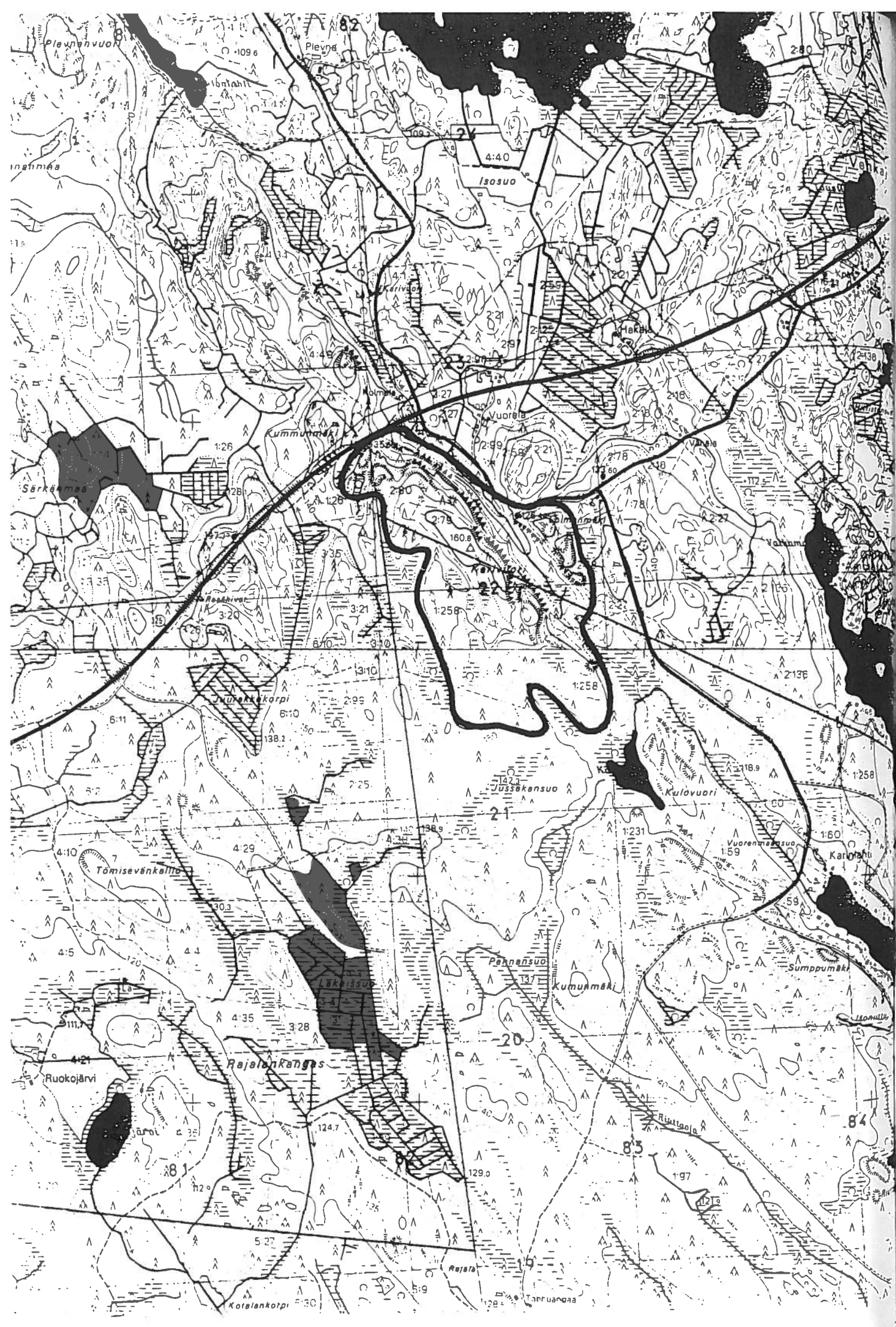
Geologia:	4	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	2		-monikäyttö:	2
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	2
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Sinivuori sijaitsee Iso Löytäne -järven etelärannalla. Huippu kohoaa 205 m:n korkeuteen merenpinnasta ja suhteellinen korkeus on lähes 100 m. Massiivinen kalliomuodostuma ei loivarinteisyytensä vuoksi erotu maisemassa yhtenäisenä huippuna, vaan laajempaan metsäisenä selänteenä. Kaakossa kallioalue rajaa Pajulan kylän arvokasta kulttuurimaisemaa. Kallioalueen koko länsiosa on hyvin peitteinen, rikkonainen itäosa taas muodostuu matalan porrasmaisesti jyrkänteisistä kallioalueista. Näköaloja ympäristöön avautuu luontaisesti vain itäosan kallioilta. Laella olevasta palotornista avautuu todella laaja näkymä järville, metsiin ja pienialaisille pelloille. Sisäinen maisema on vaihteleva alueen eri osissa ja monin paikoin hyvin edustava.

Alueen pääkivilaji on punainen lähes tasarakeinen graniitti. Alueen kaakkoisosassa on jonkin verran kiillegneissia. Alue on biologisesti hyvin arvokas laajana kokonaisuutena, jossa on useita biotooppeja. Lajisto on myös monipuolinen ja sisältää uhanalaisia lajeja. Sinivuoren länsirinne on rehevän lehtokasvillisuuden sekä vanhan metsän luonnehtima. Täällä on pienialainen Sinivuoren luonnonpuisto, joka on valtakunnallisesti arvokas vanhan metsän suojelu- ja tutkimuskohde. Sinivuorella esiintyvät vanhojen metsien uhanalaisista lajeista ainakin rusokääpä ja aarnisammal (O. Airaksinen, suull.). Alueella tavataan myös kaksi muuta uhanalaista kasvia, vuorijalavaa ja jänönsalaattia (Tampereen kasvitieteellinen yhdistys & Tampereen seutukaavaliitto 1985). Vuorijalavametsikkö on rauhoitettu pieneksi luonnonsuojelualueeksi. Sinivuoren varsin luonnontilaisen itäosan karujen kalliojaljastumien välissä on pieniä soistumia ja lampia. Pakojärvi on pienvesikartoituksessa luokiteltu luonnonsuojelullisesti arvokkaaksi (Saura & Saura 1993).

Kallioalue: Karivuori

Kunta: KUHMALAHTI-LUOPIOINEN

Sijaintitiedot: Pohjan ja Vehkajärven välissä Kuhmalahti-Kuhmoinen -tien eteläpuolella sijaitseva kallioalue.

Karttalehti: 2143 02, 2143 03

Kallioalueen pinta-ala: 81 ha Korkeus: 161 m.p.y Suht.korkeus: 50 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

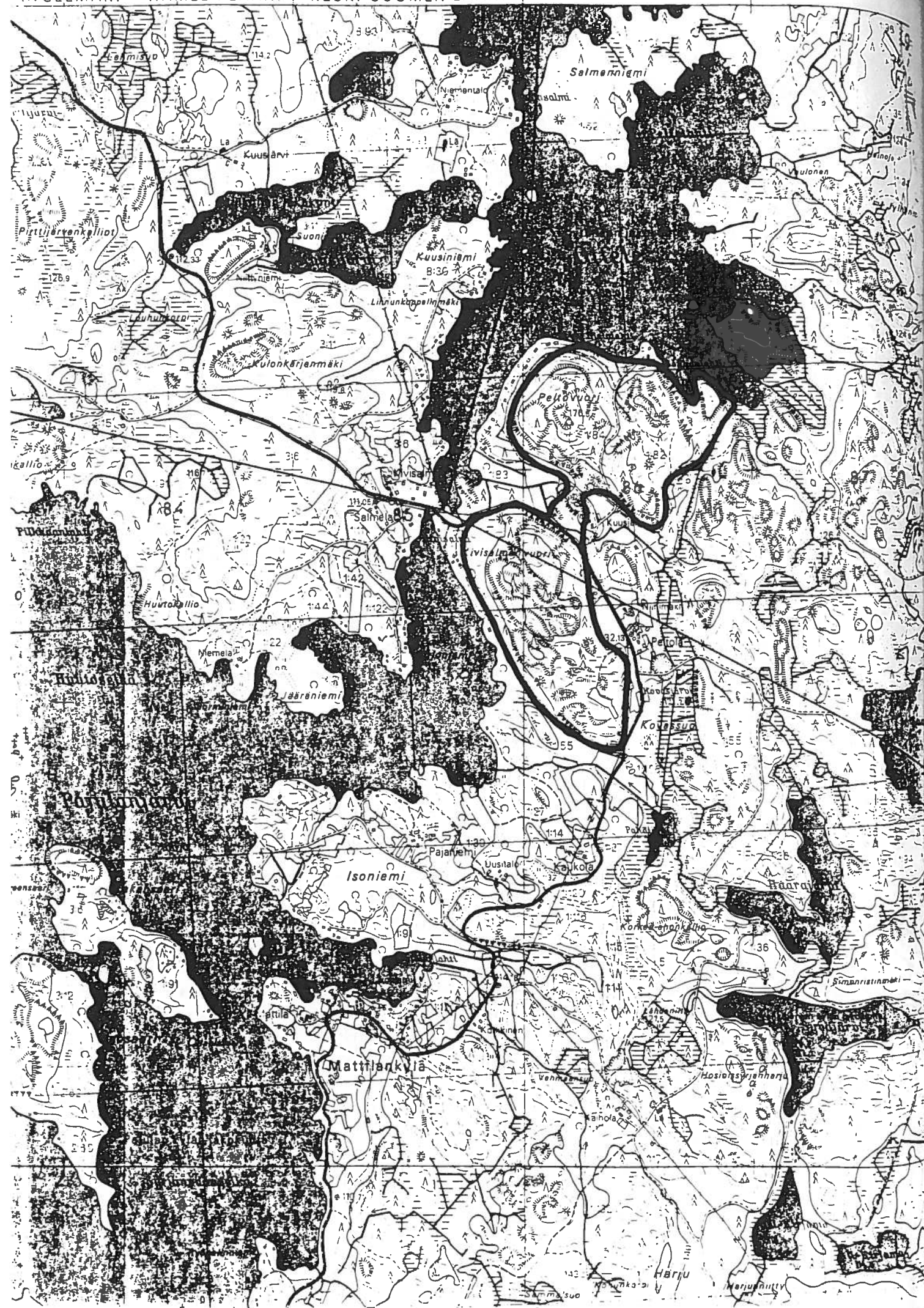
Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	2
			-lähiympäristö:	3

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 4

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Biologisesti ja geologisesti merkittävä Karivuori muodostuu luode-kaakkosuuntaisen murroksen jyrkänteisestä reunasta. Jyrkännejakso on melko pitkä, muttei kovin korkea, ja se jää puuston peittoon. Kallioalue erottuu Kuhmalahden ja Kuhmoisten väliselle tielle se erottuu metsäisenä selänteenä. Jyrkänteen päältä avautuu puuston osittain rajoittamia näkymiä pääasiassa metsämaisemaan. Sisäinen maisema on leimallisesti metsäinen. Edustavimmat kapeaterassiset porrasmaiset jyrkänteet ovat korkeimman laen pohjoispuolella. Jyrkänteiden kokonaiskorkeus on 20-30 metriä ja seinämissä on myös ylikaltevia osia. Aluslouhikko on monin paikoin kohtalaisen massiivista. Alue kuuluu laajaan gneissivyöhykkeeseen, jota luonnehtivat kookkaat graniitti- ja pegmatiittigraniittiintrusiot. Kallioalueen pääkivilajina ovat graniitti ja grauvakkaliuske, joita leikkaa luode-kaakkosuuntainen leveä diabaasijuoni (Laitakari 1971). Rapautumismuodot ovat diabaasilla tyypillisen pyöreämuotoisia. Alueen eteläpään grauvakkaliuske- ja kiillegneissivyöhyke on migmatiittista kiveä, jossa neosomina on graniitti.

Alue on biologisesti arvokas etenkin koillis- ja itäosiltaan, joissa on varsin luonnontilaista kallionalus- ja puronvarsilehtoa sekä paikoin vaateliasta jyrkännekasvillisuutta. Alueelta on havaintoja ilveksestä ja jyrkänne lienee linnustollisesti merkittävä (Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys 1993). Yhtenäisten jyrkännepintojen väliin on muodostunut edustavia, vanhaa metsää kasvavia kapeita solia. Jyrkänteen raoissa kasvaa mm. seudulla harvinaista tummaraunioista. Alueelta on tavattu myös pohjoinen nukkamunuaisjäkäle ja jauherustojäkäle (Pirkanmaan liitto 1994). Puronvarressa jyrkänteen juurella on kosteahkoa saniaislehtoa. Alueella pesii lehtolinnustoa, ja sieltä on tieto myös uhanalaisen liito-oravan esiintymisestä (Pirkanmaan liitto 1994). Kallioalueen länsiosissa on tavanomaisempaa kangasmetsää sekä hakkuualueita.

Kallioalue: Peltovuori-Kivisalmenvuori

Kunta: KUHMALAHTI-LÄNGELMÄKI

Sijaintitiedot: Längelmäen ja Kuhmalahden rajalla sijaitseva kallioalue Ottele- ja Pajulanjärvien välisellä kannaksella.

Karttalehti: 2143 03

Kallioalueen pinta-ala: 88 ha Korkeus: 176 m.p.y Suht.korkeus: 70 m

TÄRKEIMMÄT TEKIJÄT:

Geologia:	3	Muut tekijät:	-historia:	4
Biologia:	3		-monikäyttö:	3
Maisema:	3		-luonnontilaisuus:	3
			-lähiympäristö:	2

KALLIOALUEEN ARVOLUOKKA: 3

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot:

Peltovuoren ja Kivisalmenvuoren kallioalue sijaitsee Ottele-järven ja Pajulanjärven rannoilla. Vuorien lounaisrinteillä on pitkinä jonoina jatkuvia, edustavia silokallioita sekä jyrkänteitä, jotka erottuvat alueen ulkopuolelle. Näköaloja järville ja metsiin avautuu kummaltakin kalliolta, mutta ei täysin esteettömästi. Sisäinen maisema on edustava avarien silokalliopintojen ja näyttävien jyrkänteiden ansiosta. Edustavimmat jyrkänteet ovat Peltovuoren lounaisrinteellä, jossa rinne putoaa porrasmaisesti noin 20 metriä. Jyrkänteiden alla on melko edustavaa louhikkoa. Geomorfologisiin erikoismuotoihin kuuluvat jyrkänteiden paikoin venymän suuntaisen vinon rakoilun synnyttämät lipat sekä jäätikön hiomat pinnat seinämillä. Alueen pääkivilajina on keskirakeinen granodioriitti, jota leikkaavat kapeat graniitti- ja pegmatiittigraniittijuonet sekä etenkin Peltovuoren länsireunalla havaitut kvartsijuonet. Kiillegneissia esiintyy Kivisalmenvuoren eteläosassa.

Alue on biologisesti arvokas ennen kaikkea kalliokasvillisuutensa ansiosta. Laajoilla silokallioilla on edustavia poronjäkäläpeitteitä sekä seudulla harvinaisehkoa kalliokohokkia. Peltovuoren eteläjyrkänteiden alaosassa on edustavia ylikaltevia seinämiä, joiden vaatelias sammallajisto on keskittynyt jyrkänteiden rakoihin ja valuvesien tulokohtiin. Rinteillä esiintyy hieman lehtolajistoa, kuten Hämeessä harvinaista syylälinnunhernettä. Alueen läpi kulkee pieni tie ja rannoilla on kesäasutusta. Metsää on harvennettu.

